

Zarys polityki

Zielone, cyfrowe i konkurencyjne

Program dla MŚP na XXI wiek

Polskie wydanie książki Green, Digital and Competitive: An SME Agenda for the 21st Century.
Oryginalny raport jest dostępny w języku angielskim na stronie:
<https://gdc.lisboncouncil.net/>.

Spis treści

Zielone, cyfrowe i konkurencyjne	4
Polska: profil krajowy	16
Podziękowania	17

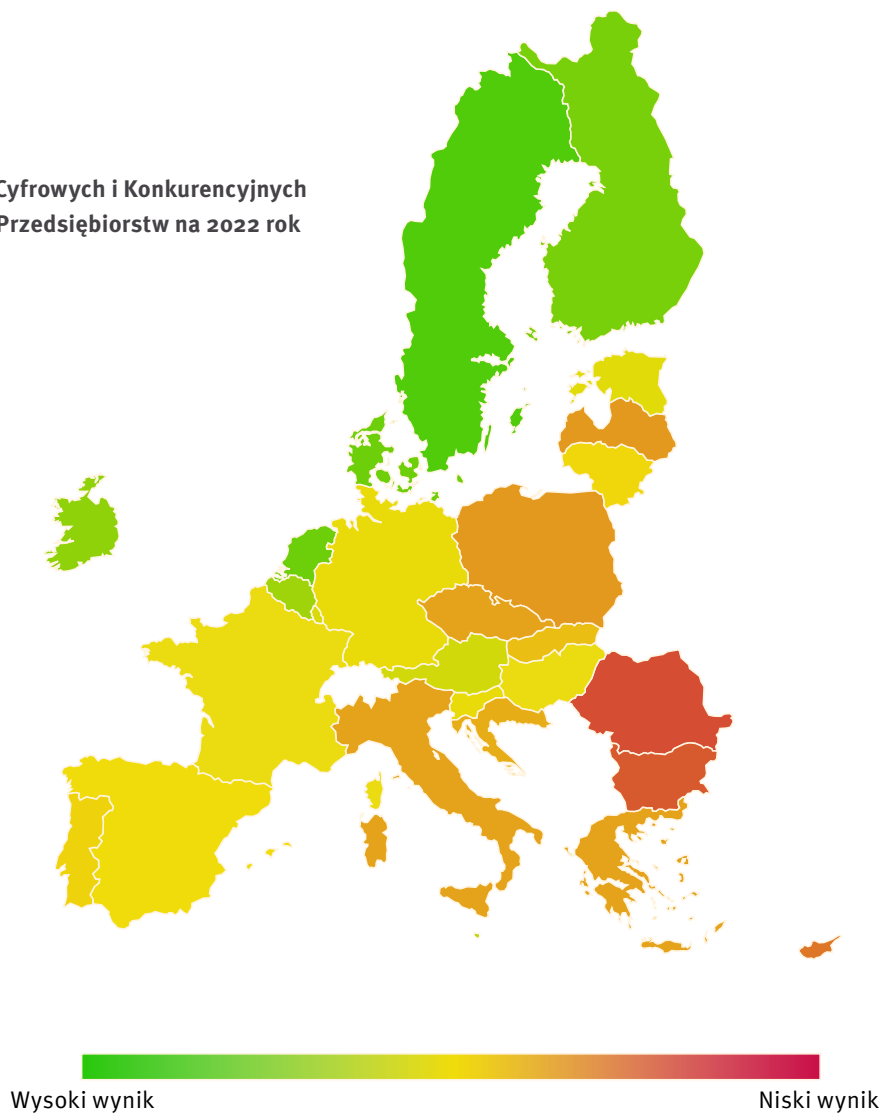
Zarys polityki

Zielone, cyfrowe i konkurencyjne

Program dla MŚP na XXI wiek

Autorzy: Paul Hofheinz, Cristina Moise i David Osimo

Indeks Zielonych, Cyfrowych i Konkurencyjnych
Małych i Średnich Przedsiębiorstw na 2022 rok

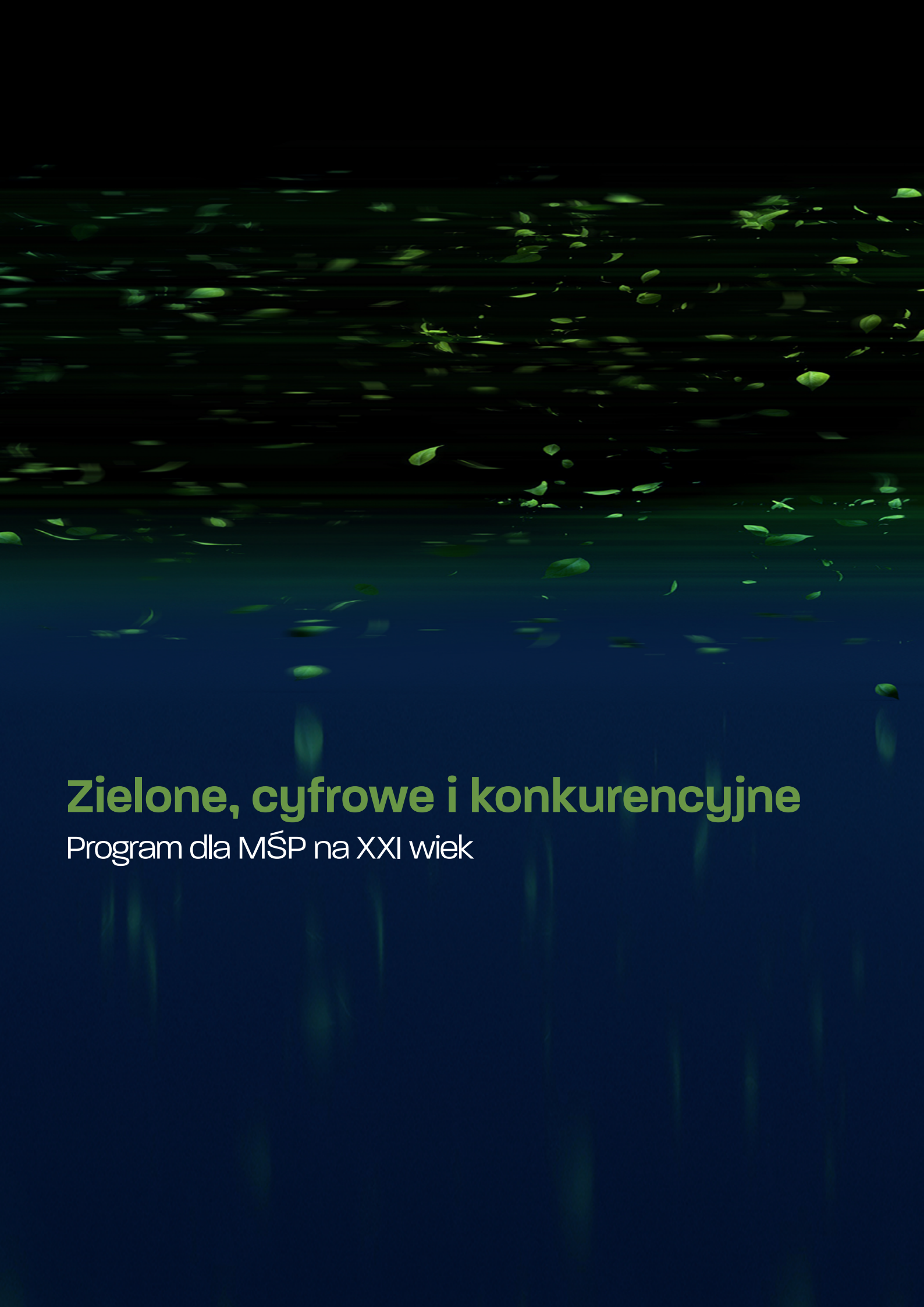
Aby przyjrzeć się bliżej wynikom wszystkich krajów, w tym interaktywnym wykresom i otwartym danym dostępnym do pobrania, odwiedź stronę <https://gdc.lisboncouncil.net/>.

O Autorach

Paul Hofheinz jest przewodniczącym i współzałożycielem Rady Lizbońskiej. **Cristina Moise** jest doświadczoną badaczką i szefową działu analiz statystycznych. **David Osimo** jest dyrektorem ds. badań.

O Radzie Lizbońskiej

Założona w 2003 r. jako bezpartyjne stowarzyszenie non-profit, Rada Lizbońska stała się jednym z wiodących europejskich ośrodków analitycznych i prekursorskim głosem w sprawie zmian społecznych i gospodarczych. Jej strona internetowa to <https://lisboncouncil.net/>.

The background of the entire page is a photograph showing numerous green leaves falling from the top into a body of blue water. The leaves are captured in motion, creating a sense of dynamic movement. The water is a deep blue, and the leaves are various shades of green.

Zielone, cyfrowe i konkurencyjne

Program dla MŚP na XXI wiek

Unia Europejska ma ambitny plan działania. W dziedzinie energii przyjęła wiążące prawnie cele dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. do 55% ich poziomu z 1990 r. oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do „zerowej emisji netto” do 2050 r.¹ W dziedzinie technologii cyfrowych dąży do tego, aby do 2030 r. 80% ludności posiadało podstawowe umiejętności cyfrowe, a 90% małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) osiągnęło podstawowy poziom „intensywności cyfryzacji”.² A jeśli sięgniemy do oryginalnej Agendy Lizbońskiej z 2000 r. - z której nigdy oficjalnie nie zrezygnowano - to Unia nadal dąży do tego, aby stać się „najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy gospodarką na świecie, zdolną do trwałego wzrostu gospodarczego, zapewniającą większą liczbę lepszych miejsc pracy i większą spójność społeczną”.³

Są to dalekosiężne cele, ale za założeniami liczbowymi i retoryczną przesadą kryje się kilka poważnych kwestii. Potrzebujemy gospodarki, która jest zielona - i jesteśmy gotowi wykorzystać nasze zasoby finansowe i wiedzę, aby żyć w harmonii ze środowiskiem naturalnym, które zasila naszą zaawansowaną opartą na przemyśle gospodarkę. Chcemy przyjąć nowoczesne technologie komunikacyjne i technologie oparte na danych, na których już teraz opiera się znaczna część dyskursu społecznego i które będą źródłem przyszłego wzrostu gospodarczego - i nie tylko przyjąć je, ale także wzbogacić o zdrowy zestaw wartości zakorzenionych w naszym demokratycznym stylu życia. Ale nie jesteśmy naiwni. Zdajemy sobie sprawę, że sukces nie będzie wynikał z wizjonerskich deklaracji, ale z bardzo realnej siły gospodarczej, tj. z generowania potrzebnych nam zasobów poprzez zdolność naszych dużych i małych przedsiębiorstw, naszych freelancerów i przedsiębiorców, do dostarczania produktów i usług, których świat będzie potrzebował, oraz do osiągnięcia dobrobytu, gdyż ten będzie nam potrzebny do realizacji celów społecznych, które są dla nas najistotniejsze.

Dlatego też Rada Lizbońska opracowała **The 2022 Green, Digital and Competitive SME Index (Indeks Zielonych, Cyfrowych i Konkurencyjnych Małych i Średnich Przedsiębiorstw na rok 2022)**. Ta

innowacyjna analiza porównawcza, przygotowywana przez ponad rok, ma na celu ukazanie dwóch istotnych rzeczy: 1) po pierwsze

i najważniejsze, daje obraz kilku kluczowych zasad leżących u podstaw „bliźniaczej transformacji” Europy w kierunku zielonej i cyfrowej gospodarki; oraz 2) mierzy postęp w tych priorytetowych obszarach w ważnym sektorze gospodarki - 22 milionach MŚP, które generują 53% wartości dodanej wytwarzanej przez europejskie przedsiębiorstwa i zatrudniają

‘Przypisywanie sobie na papierze zwycięstw i udawanie, że którykolwiek z tych celów jest możliwy do osiągnięcia bez jednoczesnego sukcesu w dwóch pozostałych obszarach, to recepta na stagnację.’

1 „Zerowa emisja netto” jest definiowane jako równowaga pomiędzy ilością emitowanego i eliminowanego węgla. W niektórych dokumentach określana jest również jako „neutralność klimatyczna”. Zob. „Rozporządzenie w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności (Europejskie prawo o klimacie)”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 30 czerwca 2021 r.

2 Cele te zostały określone w: Komisja Europejska, „Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie”, *Komunikat Komisji Europejskiej* z 9 marca 2021 r. Podstawowa „intensywność cyfryzacji” jest zdefiniowana jako przyjęcie przez przedsiębiorstwo co najmniej czterech technologii cyfrowych z listy 12 możliwych obszarów. Zgodność jest monitorowana poprzez Indeks Intensywności Cyfryzacji prowadzony przez Komisję Europejską. Aby dowiedzieć się więcej, przejdź do strony <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

3 Założona w 2003 r. Rada Lizbońska nadal traktuje Agendę Lizbońską jako swoją misję. Patrz Wnioski z przewodnictwa, Rada Europejska w Lizbonie, 23-24 marca 2000 r.

Tabela nr 1. Struktura Indeksu Zielonych, Cyfrowych i Konkurencyjnych MŚP

Wskaźnik ten opiera się na dziewięciu wskaźnikach podzielonych na trzy filary i składa się z 21 podwskaźników.

Filar	Wskaźnik	Podwskaźnik	Źródło
I. Transformacja cyfrowa	I.1. Cyfryzacja MŚP	I.1.1. Udział MŚP stosujących metodę analityczną big data	Eurostat (2020)
		I.1.2. Udział MŚP korzystających z usług przetwarzania w chmurze	Eurostat (2020)
		I.1.3. Udział MŚP korzystających z dwóch lub więcej kanałów mediów społecznościowych	Eurostat (2021)
		I.1.4. Udział MŚP o wysokiej i bardzo wysokiej intensywności stosowania technologii cyfrowych	Eurostat (2021)
		I.1.5. Udział MŚP korzystających z jakiegokolwiek rodzaju zabezpieczeń technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK)	Eurostat (2019)
	I.2. E-handel	I.2.1. Udział MŚP prowadzących sprzedaż w ramach handlu elektronicznego w ogółem MŚP	Eurostat (2021)
		I.2.2. Udział obrotów ze sprzedaży w ramach e-handlu w całkowitych obrotach MŚP	Eurostat (2021)
	I.3. Umiejętności cyfrowe	I.3.1. Udział MŚP zatrudniających specjalistów w dziedzinie TIK w całości MŚP	Eurostat (2020)
		I.3.2. Udział MŚP, w których zadania z zakresu TIK wykonywane są przez własnych pracowników, w MŚP ogółem	Eurostat (2020)
		I.3.3. Udział MŚP prowadzących szkolenia w celu rozwoju lub podniesienia umiejętności personelu w zakresie TIK	Eurostat (2020)
II. Transformacja ekologiczna	II.1. Ochrona zasobów naturalnych	II.1.1. Udział MŚP zmniejszających zużycie zasobów naturalnych (np. oszczędzających wodę, energię i materiały lub przechodzących na zrównoważone zasoby)	Komisja Europejska - Flash Eurobarometr nr 498 (2022)
		II.1.2. Udział MŚP stosujących recykling poprzez ponowne wykorzystanie materiałów lub odpadów w przedsiębiorstwie	Komisja Europejska - Flash Eurobarometr nr 498 (2022)
	II.2. Redukcja emisji	II.2.1. Udział emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych przez MŚP w całkowitej emisji gazów cieplarnianych	Eurostat (2019)
		II.2.2. Całkowita zmiana w emisji gazów cieplarnianych (wskaźnik 1990 = 100)	Eurostat (2019)
	II.3. Wydajność ekologiczna	II.3.1. Udział MŚP oferujących ekologiczne produkty lub usługi	Eurobarometro Flash 498 della Commissione Europea (2022)
		II.3.2. Udział MŚP w sektorach o niskiej intensywności emisji gazów cieplarnianych w MŚP ogółem	Eurostat (2019)
III. Konkurencyjność MŚP	III.1. Eksport	III.1.1. Udział MŚP prowadzących działalność eksportową w MŚP ogółem	Eurostat (2019)
		III.1.2. Relacja handlu MŚP do PKB	Eurostat (2019)
	III.2. Produktywność	III.2.1. Wydajność pracy MŚP	Eurostat (2019)
	III.3. Wzrost	III.3.1. Udział przedsiębiorstw szybkiego wzrostu w ogóle aktywnych przedsiębiorstw (więcej niż 10 pracowników)	Eurostat (2019)
		III.3.2. Udział osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu w zatrudnieniu ogółem (przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 10 pracowników)	Eurostat (2019)

65% europejskiej siły roboczej.⁴ A także dodaje do tej kombinacji trzeci istotny składnik: konkurencyjność i rozwój przedsiębiorstw.⁵

Tworzenie warunków ramowych dla innowacji i stymulowanie powstawania innowacyjnych firm jest stosunkowo zaawansowanym obszarem polityki, sięgającym początków Unii Europejskiej, ale jest to obszar, któremu -naszym zdaniem) poświęca się obecnie zbyt mało uwagi. Mówiąc wprost, Europa potrzebuje przedsiębiorstw, które będą w stanie wprowadzić na rynek nasze najwyższej klasy osiągnięcia naukowe i pomogą nam zapewnić dobrobyt, którego potrzebujemy. Ale ostatecznie jest jeszcze jeden wyższy cel: przedsiębiorstwa powinny one nieść nasze wartości w świat i sprawiać, że dobrobyt, do którego dążymy, będzie dostępny dla wszystkich. Często mówi się, że przyszły europejski wzrost gospodarczy będzie wynikał z zastosowania zielonych technologii i być może tak właśnie się stanie. Jednak jak na razie zbyt wiele strategii politycznych opiera się na myśleniu życzeniowym, a zbyt mało na monitorowaniu rzeczywistych postępów w kluczowych obszarach i tworzeniu ram, które będą napędzać pożądane przez nas zmiany. Kluczowe znaczenie ma przywrócenie i wzmocnienie złożonych wzajemnych powiązań między tymi trzema obszarami polityki - ekologią, cyfryzacją i konkurencyjnością.

‘Kluczowe znaczenie ma przywrócenie i wzmocnienie złożonych wzajemnych powiązań między tymi trzema obszarami polityki - zielonym, cyfrowym i konkurencyjnym.’

Mówiąc wprost, połączenie ich jest jedynym sposobem na osiągnięcie naszych szerszych celów społecznych i gospodarczych. Przypisywanie sobie zwycięstw na papierze i udawanie, że którykolwiek z tych celów jest możliwy do osiągnięcia samodzielnie bez jednoczesnego sukcesu w pozostałych dwóch obszarach to recepta na stagnację, upadek Europy i ostatecznie katastrofę klimatyczną.

Również w tych obszarach istnieje wiele inicjatyw europejskich, z których można czerpać inspirację. Najważniejsze obszary polityki – takie, jak jednolity rynek europejski - zostały stworzone z myślą o MŚP i rozwoju przedsiębiorstw. Celem nie było jedynie zaspokajanie potrzeb biznesowych czy zachęcanie kilku MŚP do powiększania się, w sytuacji w której mogą jedynie zostać największą rybą w małym stawie.. Wręcz przeciwnie, celem było zapewnienie im dostępu do tego rodzaju rynku, który pozwala narodzić się prężnym globalnym czempionom, jak to miało miejsce przez lata w Ameryce Północnej, a dziś ma miejsce również w Chinach liczących 1,4 miliarda obywateli. Mówiąc wprost, europejski jednolity rynek - i sukces na nim - jest i zawsze był kluczowy dla realizacji ambitnego

4 Wartość 53% to całkowita wartość dodana sektora przedsiębiorstw, z wyłączeniem rolnictwa i finansów. To oraz szacunki dotyczące 65% siły roboczej pochodzą z Eurostatu, który po raz pierwszy opublikował te dane w: Komisja Europejska, Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Roczne sprawozdanie dotyczący europejskich MŚP 2020/2021: *Cyfryzacja MŚP* (Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2021).

5 W niniejszym dokumencie wykorzystujemy definicję małych i średnich przedsiębiorstw opracowaną przez Komisję Europejską w 2003 roku. Zgodnie z tą definicją, MŚP 1) zatrudnia mniej niż 250 osób, oraz 2) ma roczny obrót mniejszy niż 50 mln euro i/lub bilans mniejszy niż 43 mln euro. Definicja ta obejmuje również małe przedsiębiorstwa (zatrudniające 50 lub mniej pracowników i mające bilans w wysokości 10 mln euro lub mniejszy). Większość zestawów danych nie obejmuje jednak mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających mniej niż 10 pracowników i mających bilans w wysokości 2 mln euro lub mniejszy), ponieważ przedsiębiorstwa te są zbyt rozproszone, a gromadzenie danych jest zbyt trudne. Przez cały czas korzystaliśmy z zestawów danych opracowanych na podstawie definicji Komisji Europejskiej, w tym decyzji o wyłączeniu danych dotyczących mikroprzedsiębiorstw. Jednakże byliśmy w stanie znaleźć i włączyć dane dotyczące mikroprzedsiębiorstw dla eksportu, handlu, produktywności i emisji gazów cieplarnianych przez MŚP. Patrz Komisja Europejska, *Zalecenie Komisji Europejskiej z dnia 06 maja 2003 r. dotyczące definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw* (Bruksela: Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2003).

Tabela nr 2. Indeks Zielonych, Cyfrowych i Konkurencyjnych MŚP 2022

Miejsce	Kraj	Wynik	Miejsce w zakresie transformacji cyfrowej	Miejsce w zakresie transformacji ekologicznej	Miejsce w zakresie konkurencyjności MŚP
1	Szwecja	73.56	3	1	10
2	Holandia	69.97	6	2	1
3	Dania	69.72	1	11	2
4	Finlandia	68.21	2	7	6
5	Irlandia	64.06	4	14	5
6	Belgia	62.07	5	6	11
7	Malta	59.04	7	12	8
8	Austria	54.88	10	4	13
9	Luksemburg	53.89	20	3	9
10	Estonia	52.12	13	16	4
11	Słowenia	51.30	14	20	3
12	Niemcy	50.94	11	9	19
13	Hiszpania	50.31	15	10	14
14	Litwa	49.55	8	18	16
15	Portugalia	48.89	16	21	7
Unia Europejska		48.75			
16	Węgry	46.34	19	13	17
17	Francja	46.22	17	8	24
18	Słowacja	45.75	25	5	20
19	Chorwacja	43.62	9	24	23
20	Republika Czeska	41.75	12	23	25
21	Włochy	41.38	21	17	21
22	Grecja	41.22	22	22	15
23	Polska	40.58	24	19	22
24	Łotwa	40.30	23	25	12
25	Cypr	35.60	18	27	26
26	Bułgaria	31.28	27	26	18
27	Rumunia	29.54	26	15	27

Źródła: Komisja Europejska, Eurostat (obliczenia Rady Lizbońskiej)

programu Europy. I nie jest to wcale mniej prawdziwe w dobie „bliźniaczej transformacji”. Wręcz przeciwnie, jest to teraz jeszcze bardziej aktualne.

I jest kilka powodów, dla których tak jest. Postęp społeczny, jeśli się pojawia, nie odbywa się poprzez jakąś skomplikowaną grę o sumie zerowej lub poprzez podejmowanie kroków w jednym obszarze, które odbywają się kosztem postępu w innych. Mówiąc wprost, Europa będzie iść naprzód w zakresie wszystkich trzech celów - albo w ogóle nie będzie iść naprzód w zakresie żadnego z nich. I to do nas należy upewnienie się, że środki zaradcze, które dziś stosujemy, nadal będą uwzględniać tę zasadę „wszystko w jednym” - że żaden filar nie będzie uważany za ważniejszy od pozostałych, a sukces nadejdzie dopiero wtedy, gdy poczynimy postępy na wszystkich frontach jednocześnie i we wszystkich kierunkach.

‘Europa będzie iść do przodu w zakresie wszystkich tych trzech celów - albo nie będzie iść do przodu w zakresie żadnego z nich.’

Tego typu podejście ma wiele zalet. Gospodarka sama w sobie jest szerokim i złożonym tworem - zwłaszcza w bloku gospodarczym składającym się z 27 krajów o skrajnie różnym klimacie, systemach gospodarczych, poziomie wykształcenia ludności i rozwoju. Trudno w takim otoczeniu mówić o „Europie” w takim sensie, że wszyscy jesteśmy jednością i wszyscy stoimy przed tymi samymi przeszkodami w rozwoju i przyszłymi wyzwaniem. A jednak jest coś, co możemy nazwać „Europą”, coś, co przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen określiła jako „duszę” Unii.⁶ Na długo przed powstaniem europejskiego Zielonego Ładu, matki i ojcowie założyciele Europy zwołali wiele konferencji i napisali wiele książek na temat tego, czym właściwie może być ta dusza. A jednak odpowiedź może być prostsza niż wszystko, co udało im się ustalić. Europa w jej nowoczesnym rozumieniu to wielonarodowa przestrzeń polityczna, w której połączone kultury określają wspólne cele i obmyślają wspólne sposoby ich osiągnięcia. Jest to proces polityczny, w którym my - wszyscy - pracujemy razem, aby poprawić nasze warunki gry i uniknąć sytuacji, w której ciemne moce zawładną ziemią. Jest to również okazja dla podobnie myślących narodów, aby spotkać się i uczyć od siebie nawzajem. Innymi słowy, jedność jest naszą mantrą, ale różnorodność jest naszą siłą – zwłaszcza, gdy ta różnorodność jest osadzona w ramach wspólnych celów i wzajemnego uczenia się.

Fakty, takie jak te wymienione powyżej nadają MŚP szczególną rolę w kształtowaniu sukcesu Europy. Mówiąc prościej, jeśli decydenci nie są w stanie zapewnić zmian, do których dążą w odniesieniu do europejskich MŚP, to można zapomnieć o sukcesie na szerszą skalę w całym wachlarzu obszarów polityki europejskiej. Ale jest też odwrotnie. Jeżeli uda się skłonić znaczną część MŚP do realizacji tych celów - i utrzymać tempo w innych obszarach, w tym w zakresie badań naukowych, rozpowszechniania technologii, nowych rynków dla technologii ekologicznych, wysiłków na rzecz zmniejszenia „opłaty ekologicznej” (green premium) od towarów przyjaznych dla środowiska, inwestycji napędzających postęp oraz odpowiedniej polityki, dzięki której cały pakiet będzie spójny i możliwy do zrealizowania - wówczas cele Europy są nie tylko możliwe do osiągnięcia, ale zdecydowanie osiągalne. Pomyślmy o tym w ten sposób: gdyby udało się skłonić połowę z 22 milionów europejskich MŚP do

⁶ Ursula von der Leyen, „Wzmocnienie duszy naszej Unii”, 2021 *State of the Union*, 15 września 2021 r.

zatrudnienia tylko jednej dodatkowej osoby, powstałoby 11 milionów miejsc pracy. A jeśli udałoby się zaangażować tyle samo osób w realne projekty gospodarki o obiegu zamkniętym

‘Jednolity rynek europejski - i sukces w jego ramach - jest i zawsze był kluczowy do realizacji ambitnego planu Europy.’

lub we wspólne wysiłki na rzecz ekologicznych łańcuchów dostaw, przestawienia się na odnawialne źródła energii i wykorzystania potencjału technologii cyfrowej do tworzenia trwale rozwijających się przedsiębiorstw

transgranicznych, postępy w realizacji europejskich celów zyskałyby znaczący impuls, którego nie było do tej pory.⁷

I rzeczywiście - jak pokaże ten indeks - wiele krajów, a w nich rozwijające się MŚP, idzie do przodu. Niektóre z nich, jak Plan A.Earth GmbH, berlińska firma zajmująca się analizą danych, cieszą się dwucyfrowym wzrostem dzięki ambitnemu planowi pomocy firmom w szybszym i dokładniejszym mierzeniu - i poprawianiu - ich wpływu na środowisko. Inne firmy, takie jak My Jolie Candle, wykorzystały potencjał technologii cyfrowej nie tylko do eksperymentowania na nowych rynkach, ale także do powrotu na stare; po trzech latach sukcesu w internecie firma otworzyła osiem sklepów w centralnych miejscach siedmiu miast: Annecy, Bordeaux, Lille, Lyonie, Nantes, Paryżu i Tuluzie.

Konsultanci ds. zarządzania mówią nam, że to co się mierzy, to jest to, co się zmienia, i w tym właśnie duchu stworzyliśmy Zielony, Cyfrowy i Konkurencyjny Indeks. Indeks ten analizuje względne wyniki MŚP, zebrane na poziomie krajowym w celu pomiarów i porównane na poziomie europejskim, aby wzbogacić je o znaczenie i kontekst. Składa się on z trzech filarów, z których każdy zawiera trzy wskaźniki (same wskaźniki składają się z 21 podwskaźników. Pełne zestawienie znajduje się w tabeli 1 na stronie 8). Metodologia jest oryginalna; ale dane już nie. Większość z nich pochodzi bezpośrednio z Eurostatu, agencji statystycznej Unii Europejskiej. W niektórych przypadkach zostały jednak uzupełnione o dodatkowe dane z Komisji Europejskiej i innych oficjalnych źródeł. Każdy z 27 krajów Unii Europejskiej został uszeregowany według każdego filaru, wskaźnika i podwskaźnika. Nie chodzi o to, aby skomplikowane zagadnienie przekształcić w zbyt uproszczone wnioski, ale o to, abyśmy mogli śledzić względny postęp krajów we wszystkich obszarach - i uczyć się, widząc, co w tych obszarach mogą osiągnąć najlepsi w swojej kategorii. Dodatkowe porównania graficzne i inne informacje - w tym obszernie wyjaśnienie metodologii, analizę wrażliwości i pełne zestawy danych, które można pobrać w formacie „otwartych danych” nadających się do odczytu cyfrowego - można znaleźć na stronie internetowej Zielone, Cyfrowe i Konkurencyjne (Green, Digital and Competitive) pod adresem <https://gdc.lisboncouncil.net/>.

⁷ Wiele badań wykazało, że te trzy cele faktycznie idą w parze, a sukces w jednym obszarze często jest katalizatorem sukcesu w innym. Na przykład Komisja Europejska stwierdziła, że MŚP, które eksportują, są ogólnie rzecz biorąc bardziej zaawansowane cyfrowo niż MŚP, które nie eksportują - i częściej pochodzą z „bardziej ekologicznych” sektorów biznesu (o niskiej lub średnio niskiej intensywności emisji). Patrz Lucian Cernat, Małgorzata Jakubiak i Nicolas Preillon, „Rola MŚP w eksporcie poza UE: Kluczowe wskaźniki wydajności”, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Handlu, *Główne Uwagi Ekonomistów*, 04 marca 2020 r. Komisja Europejska stwierdziła również, że wiele MŚP wdraża technologie cyfrowe nie tylko po to, aby mogły lepiej konkurować i łatwiej przekraczać granice. Około 60% badanych MŚP twierdzi, że wdrażało technologie cyfrowe ze względu na ich mniejszy ślad środowiskowy. Zob. Komisja Europejska, *Badanie dotyczące wkładu technologii informacyjno-komunikacyjnych w działania na rzecz zrównoważenia środowiskowego przedsiębiorstw Unii Europejskiej* (Bruksela: Komisja Europejska, 2021).

Najważniejsze ustalenia Indeksu Zielonych, Cyfrowych i Konkurencyjnych Małych i Średnich Przedsiębiorstw na 2022 rok:

1 Szwecja (nr 1) jest liderem. Jej gospodarka osiąga dobre wyniki w zakresie zielonej transformacji (nr 1) i transformacji cyfrowej (nr 3).

2 Jednakże **wszystkie kraje**, w tym i **Szwecja**, mają obszary, w których mogą dokonać poprawy. Szwecja zajmuje 10 miejsce we wskaźniku konkurencyjności MŚP zajmuje, co wskazuje, że wiele MŚP w tym 10,3-milionowym kraju wciąż zbyt koncentruje się na rynkach lokalnych i robi zbyt mało, aby zatrudniać dodatkowych pracowników lub szukać możliwości za granicą. W stosunku obrotów handlowych MŚP do PKB Szwecja plasuje się na miejscu 17, a liczba MŚP, które można zaklasyfikować jako szybko rozwijające się, daje jej miejsce 10 w porównaniu z innymi krajami. Szwecja musi pracować nad pomocą swoim MŚP w dotarciu do większej liczby rynków, w tym europejskich i światowych, gdzie ich sukces mógłby pomóc w realizacji ekologicznej i cyfrowej agendy, którą z powodzeniem ten kraj wdraża u siebie.

3 Kolejne miejsca zajmuje **Holandia** (nr 2), **Dania** (nr 3) i **Finlandia** (nr 4), co stanowi bardzo mocny wynik (trzy z czterech pierwszych miejsc) dla gospodarki krajów nordyckich. Stosunkowo wysoka pozycja Holandii to znak, że sukces w stylu nordyckim nie jest nieosiągalny gdzie indziej. Holandia zajęła pierwsze miejsce w kategorii konkurencyjności MŚP, co świadczy o tym,

że MŚP w tym wysoce przedsiębiorczym kraju wiedzą, jak rosnąć i przekraczać granice w poszukiwaniu nowych możliwości. Wynik nr 2 w dziedzinie zielonej transformacji to znak,

‘Nie dojdzie do zielonej transformacji, jeśli MŚP nie będą gotowe do jej realizacji ani zachęcane do przyjęcia europejskich celów neutralności węglowej i ogólnych celów ekologicznych.’

że ta licząca 17,4 mln obywateli gospodarka będzie poważnie traktować kwestie środowiska i efektywności energetycznej. Stosunkowo niski wynik w kategorii transformacji cyfrowej (nr 6) jest zaskakujący. Holenderskie MŚP nie radzą sobie szczególnie dobrze z wdrażaniem usług w chmurze (nr 6) ani, co zaskakujące, ze sprzedażą w handlu elektronicznym, w której to dziedzinie Holandia zajęły 10. miejsce, plasując się w samym środku stawki. Mimo to, jej wysokie wyniki są zarówno wzorcem najlepszych praktyk, jak i inspiracją. Zadaniem Holandii jest przede wszystkim zwiększenie stopnia wykorzystania technologii cyfrowych w miejscu pracy.

4 Dania (nr 3) zajmuje wysokie miejsce w dziedzinie transformacji cyfrowej (nr 1) i konkurencyjności MŚP (nr 2). Jednak pozycja nr 11 w dziedzinie transformacji ekologicznej zaskakuje i rozczarowuje. Wyniki w zakresie ograniczania zużycia zasobów naturalnych (nr 25) i recyklingu (nr 24) należą do najniższych w badaniu. Wyniki są trudne do zinterpretowania, poza stwierdzeniem, że może tu wchodzić w grę element czasu i percepcji. Dwa podwskaźniki - podejmowanie kroków w celu zmniejszenia zużycia zasobów naturalnych i zwiększenia recyklingu - są oparte na raportach własnych. Dania wcześniej rozpoczęła działania na rzecz ekologizacji gospodarki, co może wywołać u lokalnych przedsiębiorców

i zewnętrznych analityków wrażenie, że w ostatnich latach wydarzyło się mniej. Tak czy inaczej, wyniki są zaskoczeniem, a ich przyczyny czekają na dalszą analizę i wyjaśnienie.

5 Finlandia (nr 4) radzi sobie bardzo dobrze, osiągając szczególnie dobre wyniki w zakresie transformacji cyfrowej (nr 2). Podwskaźniki przedstawiają szczególnie interesującą historię: Finlandia zajmuje miejsce nr 1 w zakresie szkoleń w zakresie TIK (technologii informacyjnych i komunikacyjnych) w miejscu pracy oraz wewnętrznych umiejętności w zakresie TIK. Finlandia osiąga dobre wyniki w zakresie konkurencyjności MŚP (nr 6) i transformacji ekologicznej (nr 7). Jej słabe strony - miejsca, w których mogłaby się poprawić - to redukcja emisji (nr 15) i eksport (nr 10).

‘Jeśli decydenci nie są w stanie wdrożyć zmian, do których dążą w odniesieniu do europejskich MŚP, to można zapomnieć o sukcesie na szerszą skalę w całej gamie obszarów polityki europejskiej.’

6 Irlandia (nr 5) osiąga dobre wyniki. Dobrze radzi sobie z transformacją cyfrową (nr 4) i konkurencyjnością MŚP (nr 5), a

ogólnie rzecz biorąc, jest solidnym graczem. Względnie słabymi punktami są transformacja ekologiczna, w której zajmuje 14. miejsce, oraz eksport, w którym zajmuje 23. miejsce. Średnie wyniki w zakresie transformacji ekologicznej wynikają z niższych niż średnia UE wysiłków na rzecz ograniczenia wykorzystania zasobów naturalnych (nr 26) oraz oferowania przez MŚP większej ilości ekologicznych produktów i usług (nr 16). Irlandzkie MŚP muszą również zrobić więcej, aby dotrzeć do nowych rynków; pomimo dynamicznego rozwoju gospodarki krajowej, irlandzkie MŚP należą do najwolniej rozwijających się w Europie.

7 Ogólnie rzecz biorąc, MŚP we **wszystkich krajach** osiągają gorsze wyniki w zakresie transformacji cyfrowej – przynajmniej, jeśli za punkt odniesienia przyjmiemy *Europejska droga w cyfrowej dekadzie q: Cele Cyfrowe do 2030 r.*, znaną również jako „Cyfrowy Kompas”.⁸ W programie tym określono 11 ambitnych celów, w tym 75-procentowy cel w zakresie stosowania usług przetwarzania w chmurze; obecnie tylko **Finlandia** spełnia ten cel, osiągając wskaźnik 75%. Średnia UE dla MŚP korzystających z usług opartych na chmurze wynosi 35%, co znacznie odbiega od celu założonego na poziomie 75%.

8 Analiza danych to kolejny obszar, w którym europejskie MŚP pozostają w tyle. Cyfrowy Kompas wyznacza cel wdrożenia na poziomie 75%. Do tej pory żaden z krajów europejskich go nie osiągnął. **Malta** jest na pierwszym miejscu z 35% wskaźnikiem wdrożenia. **Rumunia i Słowacja** zajmują ostatnie miejsce z 5-procentowym wskaźnikiem wdrożenia. Wśród bardziej zaawansowanych gospodarek europejskich najwyżej plasuje się **Dania**, której 26-procentowy wskaźnik wdrożenia plasuje ją na drugim miejscu pod względem tego kryterium. Widać wyraźnie, że Europa ma jeszcze wiele do zrobienia, aby pomóc MŚP we wszystkich krajach uwolnić potencjał analizy danych.

9 Wiadomości dotyczące transformacji ekologicznej są zachęcające - i nieco sprzeczne. Trzy kraje - **Estonia** (nr 10 w rankingu ogólnym), **Litwa** (nr 14 w rankingu ogólnym) i

8 Komisja Europejska, *Kompas Cyfrowy 2030: Europejska droga do cyfrowej dekady* (Bruksela: Komisja Europejska, 2021).

Rumunia (nr 27 w rankingu ogólnym) - osiągnęły swoje cele Gotowi na 55 (Fit for 55) na rok 2030 emisji gazów cieplarnianych na poziomie o 55% niższym niż w 1990 roku - jest to niezwykle osiągnięcie, które, biorąc pod uwagę rolę MŚP w osiąganiu ogólnospołecznego postępu w tym obszarze, zdecydowaliśmy się monitorować i śledzić. Jednak MŚP we wszystkich trzech krajach mogłyby poczynić jeszcze większe postępy w zakresie innych celów związanych z transformacją ekologiczną. MŚP w Estonii, na przykład, radzą sobie zaskakująco słabo z redukcją wykorzystania zasobów naturalnych (nr 22) i recyklingiem (nr 23). Litwa jest na 12 i 27 miejscu w tych samych obszarach.

10 Rumunia (nr 27) jest szczególnym przypadkiem. Osiąga ona wyniki na poziomie lub blisko dolnej granicy w dwóch kluczowych filarach: transformacja cyfrowa (nr 26) i konkurencyjność MŚP (nr 27). Jednak jej dobre wyniki w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (nr 1) plasują ją w środku stawki w zakresie zielonej transformacji (nr 15).

11 Estonia (nr 10) i **Słowenia** (nr 11), dwa stosunkowo małe, wschodnioeuropejskie państwa członkowskie UE, osiągają dobre wyniki w zakresie eksportu, gdzie prowadzą w rankingu (odpowiednio nr 1 i 2). Pomimo zasłużonej reputacji światowego lidera w dziedzinie cyfrowego rządzenia, estońskie MŚP są poniżej średniej w zakresie wdrażania technologii cyfrowych. Estonia plasuje się na 19 miejscu pod względem „intensywności cyfryzacji” MŚP i na 21 miejscu pod względem MŚP zatrudniających specjalistów w dziedzinie TIK. Szkolenia w zakresie TIK również plasują się na poziomie średniej europejskiej, zajmując miejsce 16.

‘Nauka o monitorowaniu postępów w realizacji agendy ekologicznej jest stosunkowo nowa - i stosunkowo słabo rozwinięta.’

12 Niemcy zajmują 12 miejsce. Dość dobrze radzą sobie z transformacją ekologiczną (nr 9), głównie dzięki wysokiemu zaangażowaniu MŚP w ograniczanie wykorzystania zasobów naturalnych (nr 7) oraz w recykling odpadów (nr 7). Niemcy wykazują jednak prawdziwą słabość w innych obszarach, zwłaszcza w zakresie konkurencyjności MŚP (nr 19), gdzie ograniczona liczba szybko rozwijających się przedsiębiorstw (nr 23) i osób zatrudnionych w szybko rozwijających się przedsiębiorstwach (nr 20) pogarsza ich wyniki. Kolejnym słabym punktem jest transformacja cyfrowa (nr 11). Niemcy szczególnie słabo radzą sobie z handlem elektronicznym, gdzie pozycja nr 18 również pogarsza ich ogólne wyniki.

13 Francja zajmuje 17. miejsce - co jest rozczarującym wynikiem dla jednej z głównych gospodarek europejskich. Francja osiąga zaskakująco dobre wyniki w zakresie celów ekologicznych, w tym w zakresie redukcji emisji, gdzie zajmuje 2 miejsce, za Szwecją. Jednak MŚP w tym kraju stosunkowo słabo radzą sobie ze zwiększaniem skali działalności lub znajdowaniem możliwości na rynkach zewnętrznych (zajmują 27. miejsce w kategorii eksportu, ostatnie w UE-27). Umiejętności cyfrowe wykorzystywane w MŚP są również ograniczone - kraj ten zajął niskie miejsce - 21.

14 Jednakże wyróżnienie za rozczarowujące wyniki w gronie dużych gospodarek przemysłowych Europy przypada **Włochom** (nr 21). Jest to spowodowane w szczególności słabymi wynikami w zakresie transformacji cyfrowej (nr 21), które są napędzane przez niskie umiejętności cyfrowe (nr 27). Bardziej zaskakujące są złe wyniki

Włoch w zakresie konkurencyjności MŚP (nr 21), gdzie duża liczba MŚP w tym kraju ma problemy ze wzrostem (nr 16) lub dotarciem z ofertą poza granice kraju (nr 18). Rozczarowuje również transformacja ekologiczna (nr 17), głównie z powodu bardzo niskiego poziomu redukcji emisji (nr 20) oraz stosunkowo niewielkiej liczby produktów ekologicznych pochodzących z MŚP (nr 18).

15 Jasnym punktem jest **Grecja** (nr 22) - choć jej wyniki są nierówne. Grecja zawsze zajmowała szczególne miejsce na europejskim horyzoncie MŚP ze względu na dużą liczbę działających tam firm, które można zaklasyfikować do tej kategorii. Dobrym znakiem, że po wieloletniej recesji dokonuje się prawdziwy postęp, są doskonałe wyniki tego kraju w zakresie wzrostu firm. Grecja zajmuje pierwsze miejsce we wskaźniku wzrostu firm⁹ – który zawiera dobre wyniki w zakresie odsetka MŚP o wysokim wzroście (nr 1) oraz liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach o wysokim wzroście (które definiujemy jako każde przedsiębiorstwo, w którym w okresie trzech lat nastąpił 10% roczny wzrost liczby pracowników, począwszy od bazy liczącej co najmniej 10 pracowników na początku okresu), również zajmując tu pierwsze miejsce.¹⁰ Niska jest jednak produktywność (nr 24), co sprawia, że Grecja zajmuje miejsce nr 15 w kategorii konkurencyjności MŚP. Grecja radzi sobie jeszcze gorzej w zakresie transformacji cyfrowej (nr 22) i ekologicznej (nr 22), gdzie jej wyniki są znacznie poniżej **średniej UE**.

16 **Hiszpania** zajmuje 13 miejsce, zaraz po **Niemczech**. Hiszpania osiąga dobre wyniki w zakresie ochrony zasobów naturalnych (nr 1) i wzrostu gospodarczego (nr 6). Jednak inne wskaźniki obniżają ogólny wynik, w tym umiejętności cyfrowe (nr 18), ogólna redukcja emisji (nr 25) i eksport (nr 21).

17 Ostatnie pięć miejsc przypada **Polsce** (nr 23), **Łotwie** (nr 24), **Cyprowi** (nr 25), **Bułgarii** (nr 26) i **Rumunii** (nr 27). W każdym z tych krajów widać spore obszary, w których można poprawić wyniki w zakresie ochrony środowiska, technologii cyfrowych i konkurencyjności, ale także ukryte fundamenty mocnych stron, na których można budować przyszłe wyniki. Polska i Bułgaria osiągają bardzo dobre wyniki w zakresie redukcji emisji (odpowiednio nr 5 i nr 9). Łotewskie MŚP są bardzo dobrymi eksporterami (nr 3).

‘Od tak dawna mówimy o cyfryzacji MŚP, że łatwo jest założyć, że to już się stało. Ale liczby mówią co innego.’

18 Ogólnie rzecz biorąc, Indeks Zielone Cyfrowe i Konkurencyjne rzuca istotne światło na jeden bardzo ważny trend. Wyniki w zakresie transformacji cyfrowej i konkurencyjności MŚP wyraźnie ze sobą korelują. Jak wykazało kilka ważnych badań, konkurencyjne, szybko rozwijające się MŚP, które eksportują, mają tendencję do większego

⁹ Dane płynące z Grecji w ostatnich latach przyprawiły statystyków o ból głowy, chociaż reforma w zakresie gromadzenia danych i sprawozdawczości miała miejsce, gdy kraj ten przechodził przez lata przymusowej restrukturyzacji. Ostatnie dane uważa się za bardzo wiarygodne, ale ścieżka jest raczej krótka; Grecja ma tylko jeden rok danych dotyczących przedsiębiorstw w tym badaniu (2015-2017), w porównaniu z długimi okresami gromadzenia tych danych we wszystkich innych krajach europejskich.

¹⁰ W całym niniejszym opracowaniu wykorzystaliśmy definicję Eurostatu dotyczącą przedsiębiorstw o wysokim wzroście: przedsiębiorstwo uznaje się za „o wysokim wzroście” pod względem zatrudnienia, jeśli co roku przez okres trzech lat odnotowuje wzrost liczby pracowników o 10% w ujęciu rocznym, zaczynając od sytuacji, w której na początku okresu zatrudniało co najmniej 10 pracowników. Przejdź do strony: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>.

obyć z technologią cyfrową i odwrotnie.¹¹ Ale osiągnięcia w zakresie zielonej transformacji nie są jeszcze zbyt silnie skorelowane z konkurencyjnością MŚP.¹² Jest to wyzwanie, z którym muszą zmierzyć się decydenci polityczni. Nie wystarcządalekosiężne deklaracje polityczne lub zmuszanie firm do przejścia na rozwiązania ekologiczne za pomocą masy nowych regulacji i podatków. Przeciwnie, ramy polityczne muszą być spójne i sprzyjać postępowi w całym wachlarzu obszarów polityki wyszczególnionych w niniejszym opracowaniu. Europa stanie się ekologiczna dopiero wtedy, gdy koszty wprowadzenia tego rozwiązania będą opłacalne, niezbędne z punktu widzenia organów regulacyjnych i atrakcyjne z handlowego punktu widzenia. Pierwszym celem, który organy regulacji rynku mogą wspierać za pomocą rozsądnej polityki i dobrze ukierunkowanych interwencji, powinien być cel oczywisty: obniżenie słynnej „opłaty ekologicznej” od kosztu towarów przyjaznych dla środowiska oraz wykorzystanie struktur podatkowych i motywacyjnych w celu stworzenia i napędzania rentownych rynków produktów i usług ekologicznych. W międzyczasie europejskie przepisy dotyczące jednolitego rynku powinny sprzyjać ekologicznej transformacji, unikając tworzenia nowych poziomów niepraktycznych formalności administracyjnych lub ustanawiania przepisów o dobrych intencjach, które w sposób niezamierzony blokują postępy w ramach samego jednolitego rynku (więcej na temat tego niepożądanego problemu znajduje się w ramce „MŚP i organy regulacyjne” na stronie 57). W tym miejscu można znaleźć złoty środek. Zadaniem decydentów - współpracujących z najbardziej postępowymi MŚP - jest właśnie znalezienie go.

Mamy także jeszcze jeden kluczowy wniosek - równie ważny jak każdy z powyższych. Sformułowane tutaj wnioski czerpane są z publicznie dostępnych danych - które są skarbnicą wiedzy na temat przyjęcia technologii cyfrowych i rozwoju firm. Jednak nauka monitorowania postępów w realizacji zielonej strategii jest stosunkowo nowa - i stosunkowo słabo rozwinięta. Wzywamy więc decydentów do współpracy z organizacjami takimi jak Rada Lizbońska i innymi, aby poprawić „niedostatek danych” w tej dziedzinie. Potrzebujemy bardziej szczegółowych wskaźników dotyczących emisji gazów cieplarnianych, w tym roli gospodarstw domowych i małych przedsiębiorstw w ich generowaniu oraz wielorakich sposobów, w jakie uzależnienie od paliw kopalnych hamuje szersze przemiany w Europie w wielu kluczowych obszarach. Nie możemy polegać w nieskończoność na sprawozdaniach własnych i ankietach w przedsiębiorstwach. Potrzebujemy pomiarów. Wzywamy urzędników publicznych do podwojenia wysiłków w tym zakresie - i deklarujemy nasze wsparcie oraz chęć współpracy.

11 Zob. w szczególności: Lucian Cernat, Małgorzata Jakubiak i Nicolas Preillon, op. cit.; W niedawnym badaniu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) stwierdzono, że MŚP prowadzące sprzedaż online radziły sobie znacznie lepiej niż ich odpowiedniki prowadzące sprzedaż offline podczas pandemii wirusa Covid-19, co z kolei zwiększyło wykorzystanie technologii cyfrowych przez MŚP o 50 %, przyczyniając się do przyspieszenia transformacji cyfrowej. Raport stwierdził również, że „wśród MŚP, które zwiększyły wykorzystanie narzędzi cyfrowych podczas pandemii, około dwie trzecie samozatrudnionych i małych firm oraz ponad 75% średnich firm stwierdziło, że zmiany te są trwałe.” Zob. OECD, OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2021 (Paryż: OECD, 2021).

12 Z technicznego punktu widzenia filar „transformacja ekologiczna” i filar „konkurencyjność MŚP” wykazują korelację na poziomie 0,32, natomiast filary „cyfrowa transformacja” i „konkurencyjność MŚP” na poziomie 0,61. W prostym języku oznacza to, że kraj, który odniósł sukces w transformacji cyfrowej ma dwukrotnie większe szanse niż kraj, który odniósł sukces w zakresie transformacji ekologicznej, aby odnieść również sukces w konkurencyjności MŚP. Aby uzyskać bardziej szczegółowe wyjaśnienie, zapoznaj się z macierzą korelacji, Wskaźnika Ekologii, Cyfryzacji i Konkurencyjności MŚP w sekcji Metodologia i Analiza Wrażliwości, która rozpoczyna się na stronie 86.

Polska

Miejsce: **23** Wynik ogólny: **40.58**

Polska znajduje się na 23 miejscu. Plasuje się blisko samego końca rankingu w większości z kluczowych kategorii, takich jak: **Transformacja Cyfrowa** (nr 24), **Transformacja Ekologiczna** (nr 19) i **Konkurencyjność MŚP** (nr 22). Polska ma zaskakująco dobre wyniki w zakresie **redukcji emisji** (nr 5). Jednak wyniki w zakresie dwóch pozostałych wskaźników obniżają jej ogólny wynik w zakresie **Transformacji Ekologicznej: Ochrona zasobów naturalnych** (nr 19) i **Wydajność ekologiczna** (nr 24). Konkurencyjność to kolejny obszar, w którym przydałaby się poprawa: **Eksport** (nr 16) jest niski, przy czym tylko 6% polskich MŚP eksportuje (nr 12), a handel prowadzony przez MŚP (nr 19) stanowi tylko 26,6% PKB. Niska **produktywność** (nr 19) nie wpływa zbyt negatywnie na ogólny **wzrost gospodarczy** (nr 10). Podczas gdy tylko 11% polskich MŚP to firmy wysokiej stopy wzrostu, zatrudniają one prawie 20% siły roboczej.

	Miejsce	Punktacja	Dane liczbowe
I. Transformacja cyfrowa	24	34.48	
I.1. Cyfryzacja MŚP	23	32.06	
I.1.1. Udział MŚP stosujących metodę analityczną big data	16	20.80	8.0%
I.1.2. Udział MŚP korzystających z usług przetwarzania w chmurze	23	28.00	23.0%
I.1.3. Udział MŚP korzystających z dwóch lub więcej kanałów mediów społecznościowych	24	24.21	17.0%
I.1.4. Udział MŚP o wysokiej i bardzo wysokiej intensywności stosowania technologii cyfrowych	22	25.37	13.0%
I.1.5. Udział MŚP korzystających z jakiegokolwiek rodzaju zabezpieczeń technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK)	20	61.92	87.0%
I.2. E-handel	21	29.29	
I.2.1. Udział MŚP prowadzących sprzedaż w ramach handlu elektronicznego w MŚP ogółem	21	29.29	17.0%
I.2.2. Udział obrotów ze sprzedaży w ramach e-handlu w całkowitych obrotach MŚP		n/a	n/a
I.3. Umiejętności cyfrowe	17	42.10	
I.3.1. Udział MŚP zatrudniających specjalistów w dziedzinie TIK w całości MŚP	8	68.24	23.0%
I.3.2. Udział MŚP, w których zadania z zakresu TIK wykonywane są przez własnych pracowników, w MŚP ogółem	24	16.14	26.0%
I.3.3. Udział MŚP prowadzących szkolenia w celu rozwoju lub podniesienia umiejętności personelu w zakresie TIK	16	41.94	16.0%
II. Transformacja ekologiczna	19	48.40	
II.1. Ochrona zasobów naturalnych	19	43.07	
II.1.1. Udział MŚP zmniejszających zużycie zasobów naturalnych (np. oszczędzających wodę, energię i materiały lub przechodzących na zrównoważone zasoby)	15	51.07	38.2%
II.1.2. Udział MŚP stosujących recykling poprzez ponowne wykorzystanie materiałów lub odpadów w przedsiębiorstwie	22	35.08	32.0%
II.2. Redukcja emisji	5	72.33	
II.2.1. Udział emisji gazów cieplarnianych wytwarzanych przez MŚP w całkowitej emisji gazów cieplarnianych	5	81.80	28.8%
II.2.2. Całkowita zmiana w emisji gazów cieplarnianych (wskaźnik z 1990 r. = 100)	18	62.86	84.90
II.3. Wydajność ekologiczna	24	29.81	
II.3.1. Udział MŚP oferujących ekologiczne produkty lub usługi	22	30.77	25.0%
II.3.2. Udział MŚP w sektorach o niskiej intensywności emisji gazów cieplarnianych w MŚP ogółem	23	28.85	32.6%
III. Konkurencyjność MŚP	22	38.84	
III.1. Eksport	16	35.66	
III.1.1. Udział MŚP prowadzących działalność eksportową w MŚP ogółem	12	40.00	6.3%
III.1.2. Relacja handlu MŚP do PKB	19	31.32	26.6%
III.2. Produktywność	19	15.02	
III.2.1. Wydajność pracy MŚP	19	15.02	20.69
III.3. Wzrost	10	65.83	
III.3.1. Udział przedsiębiorstw szybkiego wzrostu w ogóle aktywnych przedsiębiorstw (więcej niż 10 pracowników)	14	65.09	11.6%
III.3.2. Udział osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu w zatrudnieniu ogółem (przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 10 pracowników)	8	66.57	19.5%

Źródła: Komisja Europejska, Eurostat (obliczenia Rady Lizbońskiej)

Aby uzyskać szczegółowy interaktywny podział, odwiedź <https://gdc.lisboncouncil.net/poland>

Podziękowania

Autorzy chcieliby podziękować firmie Amazon oraz uczestnikom *Akademii Amazon - spotkania na szczycie*, podczas którego przedsiębiorcy i małe firmy spotykają się co roku, aby przedyskutować wiele kwestii poruszonych w tym artykule. W tym roku udało nam się spotkać i zgłębić tę tematykę z wieloma z nich; spostrzeżenia wyniesione z tych rozmów były obfite i pouczające. Szczególne podziękowania należą się następującym osobom: Richard Badal (Pentagon Sports - Niemcy), Ada Di Fiore (Rebecca srl - Włochy), Samuel Guez (My Jolie Candle - Francja), Cyprian Iwuć (Rainbox Socks - Polska), Anna Klissouras (Amazon), Anna Nordlander (The Friendly Swede - Szwecja), Giacomo Romani (Koala Babycare - Włochy), Anna-Maria Silinger (BabyFORTE Medical UG - Niemcy), Inmaculada Sais Terol (Diverthings Textil Home SL - Hiszpania), José Luis Vázquez González (Nortem Biotechnology - Hiszpania), Koen de Vries (EDC Wholesale BV - Holandia), Damian Wiszowaty (Gonito - Polska) i James Waterworth (Amazon). Za wszelkie błędy merytoryczne i analityczne odpowiadają wyłącznie autorzy.

Dziękujemy również decydom i decycentkom, ekspertom i ekspertkom, którzy omawiali z nami kwestie związane z MŚP i dzielili się spostrzeżeniami na temat metodologicznej złożoności ujęcia bliźniaczej transformacji i pomiaru konkurencyjności. W odniesieniu do Komisji Europejskiej chcielibyśmy szczególnie podziękować: Román Arjona Gracia, Paolo Casini, William Connell Garcia, Hubert Gambs, Markus Hell, Josefina Monteagudo, Ludger Odenthal i Maive Rute. W odniesieniu do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju - i jej wspaniałego Centrum Przedsiębiorczości OECD, którym kieruje Lamia Kamal-Chaoui - dziękujemy Marco Bianchini, Lucia Cusmano i Cosimo Pacciani. Niniejsza praca zawdzięcza wiele fundamentom wiedzy, które oni położyli. Z niecierpliwością czekamy na kontynuację podróży z nimi w nadchodzących miesiącach i latach.

I wreszcie, podziękowania należą się: Matteo Bassi, Violetta Birzniece, Filip Franek, Hubert Gambs, Alice Iordache, Thibault Larger, Tim Lyon, Siobhán McGonigle, André Meyer, Grace Milne, Chrysoula Mitta, Francesco Mureddu, Laia Pujol Priego, Stephan Raes, Mari Saarteinen, Maša Šprajcar Rančič, Katarzyna Szkuta, Ilayda Takil, Simon Taylor, Steffen Thejll-Moller, Kurt Vandenberghe, Marcello Verona, Thomas Zacharewicz i Mojca Zupan.

Zarys Polityki Rady Lizbońskiej, tom 15, nr 1 (2022)
ISSN: 2031-0943 (wersja papierowa); 2031-0951 (wersja cyfrowa)

Opublikowane w Belgii przez Radę Lizbońską
Redaktor odpowiedzialny: Paul Hofheinz

Copyright © Rada Lizbońska 2022

Niniejsza praca jest licencjonowana na zasadach Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International Licence

The Lisbon Council asbl

IPC-Résidence Palace
155 Rue de la Loi
1040 Brussels, Belgium
T +32 2 647 9575
www.lisboncouncil.net
info@lisboncouncil.net

